

62011CJ0137

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2012. gada 27. septembrī (*1)

“Migrājošu darba ūmju sociālais nodrošinājums — Regula (EEK) Nr. 1408/71 — 13. un 14. c pants — Piemērojamie tiesību akti — Pašnodarbinātās personas — Sociālā nodrošinājuma shēma — Dalība — Persona, kura strādā algotu darbu vai nestrādā nekāda veida algotu darbu dalībvalstī — Pašnodarbinātās personas darbība citā dalībvalstī — Sabiedrības pilnvarotais pārstāvis — Uzturēšanās dalībvalstī, kurā neatrodas sabiedrības juridiskā adrese — Sabiedrības vadīšana no pastāvīgās dzīvesvietas valstī — Valsts tiesību norma, ar kuru tiek paredzēta neapstrādama prezumpcija tam, ka persona ir veikusi profesionālo darbību kā pašnodarbinātā persona dalībvalstī, kurā atrodas sabiedrības juridiskā adrese — Obligāta piederība šīs valsts pašnodarbināto personu sociālajam statusam”

Lieta C-137/11

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Cour du travail de Bruxelles (Beļģija) iesniedza ar lūgumu, kas pieņemts 2011. gada 11. martā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 21. martā, tiesvedībā

Partena ASBL

pret

Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [J.-C. Bonichot], tiesneši K. Šēmans [K. Schiemann], L. Bejs Larsens [L. Bay Larsen] (referenti), K. Toadere [C. Toader] un E. Jarašāns [E. Jarašinas],

ģenerālvokāls J. Mazaks [J. Mazák],

sekretāre R. Šereša [R. ģereģa], administratore,

ģemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 22. marta tiesas sēdi,

ģemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

—

Partena ASBL vārdā – M. Lauwers, advokāte,

—

Les Tartes de Chaumont-Gistoux SA vārdā – A. Moyaerts un É. Piret, advokāti,

—

Be??ijas vald?bas v?rd? – L. Van den Broeck un J.-C. Halleux, p?rst?vji,

—
Eiropas Komisijas v?rd? – V. Kreuschitz un G. Rozet, p?rst?vji,

noklaus?jusies ?ener?ladvok?ta secin?jumus 2012. gada 26. j?nija tiesas s?d?,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par to, k? interpret?t 13. un 14.c pantu Padomes 1971. gada 14. j?nija Regul? (EEK) Nr. 1408/71 par soci?l? nodrošin?juma sist?mu piem?rošanu darbiniekiem, pašnodarbin?t?m person?m un vi?u ?imen?m, kas p?rvieto?as Kopien? (OV L 149, 2. lpp.), ar groz?jumiem, kas izdar?ti ar Padomes 1998. gada 29. j?nija Regulu (EK) Nr. 1606/98 (OV L 209, 1. lpp.; turpm?k tekst? – “Regula Nr. 1408/71”), un LESD 21. pantu.

2

Šis l?gums ir iesniegts saist?b? ar tiesved?bu starp Partena ASBL (turpm?k tekst? – “Partena”), pašnodarbin?to personu soci?l?s apdrošin?šanas kasi, un sabiedr?bu Les Tertes de Chaumont-Gistoux SA (turpm?k tekst? – “sabiedr?ba Les Tertes de Chaumont-Gistoux”) par summu, ko Partena no t?s pieprasa k? soci?l?s iemaksas un to palielin?jumu par laika posmu no 1999. gada pirm? ceturkš?a l?dz 2007. gada ceturtajam ceturksnim.

Atbilstoš?s ties?bu normas

Savien?bas ties?bas

3

Regulas Nr. 1408/71 preambulas astotaj? l?dz vienpadsmitaj? apsv?rum? ir nor?d?ts:

“t? k? uz darbiniekiem un pašnodarbin?t?m person?m, kas p?rvieto?as Kopien?, b?tu j?attiecas tikai vienas vien?gas dal?bvalsts soci?l? nodrošin?juma sist?mai, lai nov?rstu piem?rojamo valstu ties?bu aktu p?rkl?šanos un no t? izrietošos iesp?jamos sarež??jumus;

t? k? t?di gad?jumi, kuros uz k?du personu vienlaikus attiektos divu dal?bvalstu ties?bu akti, iz??muma veid? atk?pjoties no visp?r?j? noteikuma, b?tu p?c iesp?jas j?ierobežo gan skaita, gan apjoma zi??;

t? k? nol?k? p?c iesp?jas efekt?vi garant?t vienl?dz?gu attieksmi pret visiem darba ??m?jiem, kas str?d? k?d? dal?bvalst?, ir lietder?gi noteikt, ka parasti ir piem?rojami t?s dal?bvalsts ties?bu akti, kur? attiec?g? persona str?d? darbinieka vai pašnodarbin?tas personas status?;

konkr?t?s situ?cij?s, kas pamato citu piem?rojam?bas krit?riju lietošanu, ir iesp?jams atk?pties no š? visp?r?j? noteikuma.”

4

Regulas Nr. 1408/71 13. pantā ar nosaukumu "Vispārīgi noteikumi" ir paredzēts:

"1. Ievērojot 14.c un 14.f pantu, uz personām, kam piemēro šo regulu, attiecas tikai vienas dalībvalsts tiesību akti. Minētos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

2. Ievērojot 14. līdz 17. pantu:

a)

persona, kas ir nodarbināta vienā dalībvalstī, ir pakāauta šīs valsts tiesību aktiem ar to, ja tā dzīvo citā dalībvalstī vai ja citā dalībvalstī atrodas tās uzņēmuma vai individuālā juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, kurš nodarbina šo personu;

b)

pašnodarbināta persona, kas strādā kādā dalībvalstī, ir pakāauta šīs valsts tiesību aktiem ar to, ja viņa dzīvo citā dalībvalstī;

[..]."

5

Šīs pašas regulas 14.a panta ar nosaukumu "Paši noteikumi, ko piemēro pašnodarbinātām personām, izņemot jūrniekus" 2. punkts ir noteikts šādi:

"[Regulas] 13. panta 2. punkta b) apakšpunktu piemēro, ievērojot šādus izņēmumus un apstākļus:

[..]

2) persona, kas parasti strādā kā pašnodarbināta divās vai vairāk dalībvalstīs, ir pakāauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šī persona dzīvo, ja daļu darba šī persona veic minētajā dalībvalstī. Ja persona nestrādā dalībvalstī, kurā tā dzīvo, tā ir pakāauta tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā veic galveno darbu. [..]"

6

Minētās regulas 14. c pantā ar nosaukumu "Paši noteikumi, ko piemēro personām, kuras vienlaikus ir nodarbinātas vienā dalībvalstī un strādā kā pašnodarbinātas citā dalībvalstī" ir paredzēts:

"Persona, kas vienlaikus ir nodarbināta vienā dalībvalstī un strādā kā pašnodarbinātā otrā dalībvalstī, ir pakāauta:

a)

ja vien b) apakšpunkts nav noteikts citādi – tās dalībvalsts tiesību aktiem, kurā šī persona ir iesaistīta algotā darbā, vai, ja viņa veic šādu darbu divās vai vairāk dalībvalstīs, tiem tiesību aktiem, kas noteikti [atkarībā no attiecīgā gadījuma – dalībvalstī, kurā atrodas uzņēmuma vai darba devēja juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības vieta, dalībvalstī, kur atrodas uzņēmuma pastāvīgā pārstāvniecība vai filiāle, vai darba ņēmēja pastāvīgās uzturēšanās dalībvalstī];

b)

gad?jumos, kas min?ti VII pielikum?:

—

t?s dal?bvalsts ties?bu aktiem, kur? š? persona ir iesaist?ta algot? darb? [..]

un

—

t?s dal?bvalsts ties?bu aktiem, kur? š? persona str?d? k? pašnodarbin?ta [..].”

7

Regulas Nr. 1408/71 VII pielikum? ir uzskait?ti 18 gad?jumi, kad ir kumulat?vi j?piem?ro abu dal?bvalstu ties?bu akti, proti, situ?cijas, kad persona str?d? k? pašnodarbin?tais k?d? no š? pielikum? attiec?gi uzskait?taj?m 17 dal?bvalst?m, no vienas puses, un str?d? algotu darbu cit? dal?bvalst?, no otras puses.

8

T?s 1. punkt? ir nor?d?ts:

“Persona ir pašnodarbin?ta persona Be??ij? un str?d? algotu darbu k?d? cit? dal?bvalst?.”

Be??ijas ties?bas

9

Be??ijas ties?b?s pieder?bu pašnodarbin?to personu soci?lajam statusam galvenok?rt regul? Kara?a 1967. gada 27. j?lija Dekr?ts Nr. 38 par pašnodarbin?to personu soci?l? statusa izveidi (1967. gada 29. j?lija Moniteur belge), kas tostarp tika groz?ts ar Kara?a 1996. gada 18. novembra Dekr?tu par finanšu un citiem noteikumiem attiec?b? uz pašnodarbin?to personu soci?lo statusu, piem?rojot 1996. gada 26. j?lija Likuma par soci?l? nodrošin?juma moderniz?ciju un likum? noteikto pensiju sist?mu ilgtsp?j?bas nodrošin?šanu VI sada?u un 1996. gada 26. j?lija Likuma, kur? paredz?ti budžeta nosac?jumi Be??ijas dal?bai Ekonomikas un monet?raj? savien?b? (1996. gada 12. decembra Moniteur belge; turpm?k tekst? – “Kara?a Dekr?ts Nr. 38”), 3. pantu.

10

Kara?a Dekr?ta Nr. 38 3. panta, kas ietverts I noda?? ar nosaukumu “Piem?rošanas joma”, 1. punkt? ir noteikts:

“Šaj? dekr?t? par pašnodarbin?tu personu tiek uzskat?ta ikviena fiziska persona, kura Be??ij? veic profesion?lu darb?bu, ar kuru to nesaista darba l?gums vai civildienesta noteikumi.

Ja vien netiek pier?d?ts pret?jais, tiek prezum?ts, ka iepriekš?j? da?? min?tie dal?bas [soci?l? nodrošin?juma sist?m?] nosac?jumi ir piem?rojami ikvienai personai, kura Be??ij? veic profesion?lo darb?bu, kas var rad?t ien?kumus, kuri ir paredz?ti [atseviš??s Code des impôts sur les revenus 1992 [1992. gada ien?kumu nodok?a kodeksa] norm?s].

Š? punkta piem?rošanas nol?kos tiek uzskat?ts, ka profesion?l? darb?ba tiek veikta, pamatojoties uz darba l?gumu, cikt?l, piem?rojot k?du no soci?l? nodrošin?juma sh?m?m algotu darbinieku interes?s, tiek uzskat?ts, ka attiec?go personu šaj? zi?? saista darba l?gums.

[..] personas, kuras ir nor?d?tas k? pilnvarotie p?rst?vji k?d? no sabiedr?b?m vai asoci?cij?m, kuras maks? Be??ijas sabiedr?bu nodokli vai Be??ijas nerezidentu nodokli, neapstr?dami tiek uzskat?tas par t?d?m, kuras Be??ij? veic profesion?lo darb?bu k? pašnodarbin?tas personas.”

11

Piem?rojot š? paša Kara?a Dekr?ta 15. panta 1. punkta trešo da?u, sabiedr?bas ir solid?ri atbild?gas par savu pilnvaroto p?rst?vju iemaksu veikšanu.

12

Ar 2004. gada 3. novembra spriedumu Nr. 176/2004 Cour d'arbitrage [Arbitr?žas tiesa], kas v?l?k k?uva par Cour constitutionnelle [Konstitucion?lo tiesu], nol?ma, ka Kara?a Dekr?ta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturt? da?a ir pretrun? konstit?cijai tostarp attiec?b? uz t?du sabiedr?bu, kur?m ir j?maks? Be??ijas sabiedr?bu nodoklis vai Be??ijas nerezidentu nodoklis, pilnvarotajiem p?rst?vjiem, kuri nep?rvalda attiec?gaj? ties?bu norm? min?to sabiedr?bu no ?rvalst?m. Š? tiesa nol?ma – t? k? prezumpcija, cikt?l t? ir uzskat?ma par neapstr?damu, attiec?b? uz šiem pilnvarotajiem p?rst?vjiem ir visp?r?ja un absol?ta, t? ir nesam?r?ga attiec?b? pret š?m person?m, jo t? liedz tiem pilnvarotajiem p?rst?vjiem, kuri ir beiguši savu darb?bu, pier?d?t šo faktu cit?di, k? tikai, aizejot no darba un izbeidzot savas saist?bas, kas izriet no to pieder?bas pašnodarbin?to personu soci?lajam statusam.

13

Turpret? tiesa neuzskat?ja, ka Kara?a Dekr?ta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturt? da?a b?tu pretrun? konstit?cijai, cikt?l t? attiecas uz pilnvarotajiem p?rst?vjiem, kuri sabiedr?bas, kuru juridisk? adrese ir Be??ij?, p?rvalda no ?rvalst?m. T? uzskat?ja, ka ieviest?s prezumpcijas neapstr?dam?ba var tikt uzskat?ta par nepieciešamu, lai nodrošin?tu š?du pilnvaroto p?rst?vju pieder?bu pašnodarbin?to personu soci?lajam statusam, pamatojoties uz to, ka valsts iest?dei attiec?b? uz š?m person?m nav t?das inform?cijas un pilnvaru, k?das tai ir attiec?b? uz person?m, kuras p?rvalda š?das sabiedr?bas Be??ij?.

14

No š? Cour d'arbitrage sprieduma izriet, ka šobr?d Be??ijas ties?b?s joproj?m ir sp?k? neapstr?dama prezumpcija attiec?b? uz person?m, kas sabiedr?bu, kuras juridisk? adrese ir Be??ij?, p?rvalda no ?rvalst?m, t?d?j?di neatkar?gi no t?, vai š?da darb?ba tiek faktiski veikta, š?m person?m Be??ij? ir pašnodarbin?to personu soci?lais statuss.

Pamattiesved?ba un prejudici?lie jaut?jumi

15

Sabiedr?ba Les Tartes de Chaumont-Gistoux tika izveidota 1993. gada 17. apr?l?.

16

T? k? t?s juridisk? adrese ir Be??ij?, š? sabiedr?ba ir pak?auta Be??ijas sabiedr?bu nodoklim.

17

1995. gada 12. oktobra kopsapulces laikā [tika konstatēts], ka O. Rombouts un M. Van Acker katram pieder puse no sabiedrības kapitāla. Viņu k? vadītāju pilnvaras tika atkārtoti apstiprinātas 2000. gada 7. jūnijā un 2006. gada 7. jūnijā kopsapulcēs.

18

O. Rombouts kopš 1999. gada beigām dzīvo Portugālē.

19

Tur viņš gan strādāja algotu darbu, gan saņēma bezdarbnieka pabalstu laikā no 2001. gada janvāra līdz 2005. gada jūlijam.

20

Iesniedzējtiesa norāda, ka O. Rombouts Portugālē no 2007. gada novembra strādāja kā pašnodarbinātā persona, tomēr piebilst, ka sabiedrība Les Tartes de Chaumont-Gistoux uzskata, ka šāda veida darbs sākās 2005. gada novembrī.

21

2008. gada 28. maijā Partena nosūtīja O. Rombouts un sabiedrībai Les Tartes de Chaumont-Gistoux rēķojumu, pieprasot samaksāt summu EUR 125 696,50 apmērā, kas atbilst to iemaksu un ceturkšņa un gada iemaksu palielinājuma apmēram, ko O. Rombouts bija parādā par laiku no 1999. gada pirmā ceturkšņa līdz 2007. gada ceturtajam ceturksnim.

22

Ar 2008. gada 5. augusta prasību sabiedrība Les Tartes de Chaumont-Gistoux pārsūdzāja šo rēķojumu Tribunal du travail de Nivelles [Niveles Darba lietu tiesā].

23

Lemjot par šo prasību, Tribunal du travail de Nivelles ar 2009. gada 14. septembra spriedumu atzina to par pieņemamu un vērīgā ar 2009. gada 14. decembra spriedumu atzina to par pamatotu.

24

2010. gada 29. janvārī Partena iesniedza apelācijas sūdzību par šiem spriedumiem.

25

Tiesvedības laikā Partena precizēja, ka, ņemot vērā O. Rombouts darba ņēmēja statusu Portugālē kopš 2001. gada 1. janvāra, viņam Beļģijas pašnodarbināto personu sociālās statuss varēja būt tikai pakārtoti. Tādējādi Partena pieprasīto summu EUR 125 696,50 apmērā samazināja līdz pamatsummai EUR 68 317,61 apmērā, tai pieskaitot procentu maksājumu.

26

Savukārt sabiedrība Les Tartes de Chaumont-Gistoux apstrīd jebkādu O. Rombouts piederību Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam. Tā norāda, ka Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtā daļa, ciktāl ar to tiek piemēroti Beļģijas tiesību akti, ir pretrunā

Savienības tiesību un tostarp EKL 18. pantam.

27

Šādos apstākļos Cour du travail de Bruxelles [Briseles Darba tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“1)

Vai Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamā pantu piemērošanas mērķiem, precīzāk, tās 14.c panta piemērošanai, dalībvalsts, ievērojot tai atzītās pilnvaras paredzēt kritērijus dalībvalsts ieviestā pašnodarbinātu personu sociālā nodrošinājuma sistēmā, “sabiedrības, kurai tiek piemēroti šīs valsts nodokļi, pārvaldi no pārvaltēm” var pielīdzināt darbības veikšanai tās teritorijā?

2)

Vai [Karaļa Dekrēta Nr. 38 3.] panta [1. punkta ceturtais daļa] atbilst [...] Savienības tiesību un it īpaši pārvietošanās un uzturēšanās brīvībai, kas ir garantēta [LESD] 21. pantā, ja tas liedz personai, kura dzīvo citā dalībvalstī un sabiedrībā, kura pakļauta Beļģijas nodokļiem, pārvadā no pārvaltēm, apstrādāt prezumpciju par viņa piederību Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam, lai gan pilnvarotajam pārstāvim, kurš dzīvo Beļģijā un nepārvadā šādu sabiedrību no pārvaltēm, ir tiesības apstrādāt šo prezumpciju un iesniegt pierādījumus, ka viņš nestrādā kā pašnodarbinātā persona Karaļa Dekrēta Nr. 38 [3.] panta [1. punkta pirmās daļas] izpratnē?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

Par kompetenci

28

Beļģijas valdība uzskata, ka Tiesai nav kompetences atbildēt uz pirmo jautājumu, ciktī tas nozīmētu, ka Tiesai būtu jāinterpretē Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtais daļa vai jāpārbauda tā atbilstība Regulas Nr. 1408/71 14.c pantam.

29

Šajā saistībā pietiek konstatēt, ka šis pirmais jautājuma mērķis atbilstoši tās formulējumam ir interpretēt Savienības tiesību normas, šajā gadījumā Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamās pantus, nevis interpretēt valsts tiesību normu vai izvērtēt tās atbilstību Savienības tiesībām.

30

Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai (tostarp skat. 2011. gada 27. janvāra spriedumu lietā C-489/09 Vandoorne, Krājums, I-225. lpp., 25. punkts un tajā minētā judikatūra) Tiesa var sniegt valsts tiesai visus ar Savienības tiesību saistītos interpretācijas elementus, kas tai ļautu pašai izvērtēt valsts tiesību normas atbilstību, pieņemot spriedumu lietā, kura tajā ir ierosināta.

31

Tādējādi Tiesa ir kompetenta izvērtēt pirmo jautājumu.

Par pieņemamību

32

Beļģijas valdība uzskata, ka pirmais jautājums nav pieņemams, pamatojoties uz to, ka Regulas Nr. 1408/71 14.c panta b) punkta interpretācijai nav nozīmes pamatlietas atrisināšanai.

33

Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētā neapstrīdamā prezumpcija neesot jāpiemēro O. Rombouts piederībai Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam.

34

Šīs prezumpcijas mērķis esot iekārtot tādus pilnvarotos pārstāvjus, kuri sabiedrības, kuru juridiskā adrese ir Beļģijā, pārzvalda no zvalstī, nedeklarējot nekādus uzņēmuma vadītāja ienākumus šajā dalībvalstī un norādot, ka to pilnvaru veikšana netiek atalgota, lai izslēgtu nosacījuma par profesionāls darbības veikšanu, no kuras ir atkarīga dalība, esamību.

35

Beļģijas valdība uzskata, ka, piemērojot gan 1992. gada Ienākumu nodokļu kodeksa 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu, gan 227. panta 1. punktu un 228. panta 1. punktu, kas ar 16. pantu 1969. gada 16. jūlijā Briselē starp Beļģiju un Portugāli parakstītajā konvencijā, lai izvairītos no nodokļu dubultas uzlikšanas un atrisinātu dažus citus jautājumus attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem (Recueil des traités des Nations unies, 787. sējums, 4. lpp.), kas grozīta ar 1995. gada 6. martā Briselē parakstīto papildu konvenciju (Recueil des traités des Nations unies, 2155. sējums, 76. lpp.), kas stājas spēkā 2001. gada 5. aprīlī, pamattiesvedībā izskatītajā laika posmā uz O. Rombouts attiecīgās Beļģijas nerezidentu nodoklis, ņemot vērā to, ka viņš, būdams sabiedrības vadītājs, darbojās kā tās pilnvarotais pārstāvis.

36

Beļģijas valdība piebilst, ka O. Rombouts nekad nav apstrīdājis šo dalību un ka sociālais iemaksas, kas ir pamatlietas priekšmets, tika aprēķinātas, pamatojoties uz nodokļu administrācijas atvilktajiem uzņēmuma vadītāja ienākumiem.

37

Tādējādi ne O. Rombouts, ne sabiedrība Les Tartes de Chaumont-Gistoux, lai apstrīdētu nosacījuma par profesionāls darbības veikšanu esamību, nevarot atsaukties uz to, ka pilnvaru īstenošana netiek atalgota.

38

Šajā saistībā pietiek konstatēt, ka Beļģijas valdība savos rakstveida atbildos izskaidroja, ka Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturtajā daļā paredzētā prezumpcija neapstrīdami paredz sabiedrību pilnvaroto pārstāvu piederību Beļģijas pašnodarbināto personu statusam, "pat" ja viņi šo pilnvaru ietvaros nav deklarējuši nekādus ienākumus.

39

Tas nozīmē, ka pati Beļģijas valdība uzskata, ka šī prezumpcija ir piemērojama arī tiem sabiedrību pilnvarotajiem pārstāvjiem, kuri tiek aplūkoti pamatlietā, kuri Beļģijā ir aplikti ar

nerezidentu nodokli sabiedrības pilnvaroto pārstāvju darbību dēļ.

40

Tādējādi pirmais jautājums nav uzskatāms par nebūtisku, jo tas attiecas uz Regulas Nr. 1408/71 14.c panta b) punktu.

41

Tādējādi tas ir pieņemams.

Par lietas būtību

42

Vispirms ir jānorāda, ka iesniedzējtiesa strīdu, kurš tai ir jāizskata, ierobežo ar situāciju, kas attiecas uz laika posmiem, kuros attiecīgais pilnvarotais pārstāvis pastāvīgi uzturējās Portugālē un tur strādāja algotu darbu vai arī nestrādāja vispār. Tā uzskata, ka šajos laika posmos, šīet, Regula Nr. 1408/71 un tās VII pielikums, neizslēdz piederību Beļģijas pašnodarbināto personu sociālajam statusam. Tiesai tās vārtējums ir jāierobežo tikai ar šo vienīgo situāciju.

43

Šādā kontekstā ir jāuzskata, ka, uzdodot savu pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Savienības tiesības, paši Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 14.c panta b) punkts, kā arī tās VII pielikums, nepieļauj tādā valsts tiesisko regulējumu, ar kuru, kā tas ir Karaļa Dekrēta Nr. 38 3. panta 1. punkta ceturts daļas gadījumā, dalībvalstij tiek atļauts neapstrādāmi uzskatīt, ka tās teritorijā tiek veikta sabiedrības, kas ir pakāpta šīs pirmās valsts nodokļiem, vadība no citas dalībvalsts.

44

Uzdodot šo jautājumu, iesniedzējtiesa tādējādi arī vaicā, cik lielā mērā dalībvalsts, lai paredzētu dalību savā pašnodarbināto personu sociālā nodrošinājuma shēmā, var noteikt attiecīgo darba ņēmēju nodarbinātības vietu.

45

Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Regulas Nr. 1408/71 II nodaļas tiesību normas, kurās ir noteikti tiesību akti, kas ir piemērojami darba ņēmējiem, kuri pārvietojas Eiropas Savienībā, ir vārstas uz to, lai ieinteresētajām personām principā būtu piemērojama tikai vienas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēma, kā rezultātā iespējams izvairīties no atbilstošo valsts tiesību aktu pārklāšanās un no tās izrietošajām nelabvēlīgajām sekām. Šis princips tostarp ir izteikts šīs regulas 13. panta 1. punktā (tostarp skat. 2012. gada 12. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-611/10 un C-612/10 Hudzinski un Wawrzyniak, 41. punkts).

46

Jāatgādina arī, ka Regulas Nr. 1408/71 normas ir jāinterpretē, ievērojot LESD 48. panta mērķi veicināt iespējami plašāku migrājošu darba ņēmēju pārvietošanās brīvību (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās Hudzinski un Wawrzyniak, 53. punkts).

47

Regulas Nr. 1408/71 preambulas astotajā apsvērumā ir uzsvērts, ka uz attiecīgajiem darbiniekiem

un pašnodarbinātām personām būtu jāattiecas tikai vienas vienīgas dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmā. Šīs pašas regulas preambulas devtajā apsvērumā tiek piebilsts, ka tādī gadījumi, kuros uz kādu personu vienlaikus attiektos divu dalībvalstu tiesību akti, izņēmuma veidā atkāpjoties no vispārējā noteikuma, būtu pēc iespējas jāierobežo gan skaita, gan apjoma ziņā.

48

Saskaņā ar minētās regulas desmito apsvērumu piemērotāais kritērijs piemērojamā tiesiskajā regulējuma noteikšanai parasti ir vieta, kur persona strādā darbinieka vai pašnodarbinātās personas statusā. Regulas Nr. 1408/71 preambulas vienpadsmitajā apsvērumā atkāpes no šā vispārējā noteikuma ir paredzētas tikai konkrētās situācijās, kas pamato citu piemērojamās kritēriju lietošanu.

49

Tādējādi no Regulas Nr. 1408/71 struktūras un sistēmas izriet, ka “vieta, kur persona strādā” darbinieka vai pašnodarbinātās personas statusā, ir galvenais kritērijs, nosakot vienu vienīgu piemērojamo tiesību aktu, un no šā kritērija var atkāpties tikai šādās situācijās, izmantojot papildu piemērojamās kritērijas, piemēram, darba ņēmēja pastāvīgās dzīvesvietas valsti, valsti, kurā atrodas izņēmuma, kurā viš ir nodarbināts, juridiskā adrese vai kurā atrodas tā filiāle vai pastāvīgā pārstāvēniecība, vai darba ņēmēja galvenās nodarbinātības vietas, kas ir paredzēti Regulas Nr. 1408/71 14. panta 2. un 3. punktā, 14.a panta 2. un 3. punktā, kā arī 14.c panta a) punktā.

50

Attiecībā uz jēdzieniem “darbinieks” un “pašnodarbinātais” Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamā pantu izpratnē – tie norāda uz darbībām, kuras par tādām tiek uzskatītas tās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma tiesiskajā regulējuma mērķiem, kuras teritorijā tās tiek veiktas (tostarp skat. 1997. gada 30. janvāra spriedumus lietā C-340/94 de Jaeck, Recueil, I-461. lpp., 34. punkts, kā arī lietā C-221/95 Hervein un Hervillier, Recueil, I-609. lpp., 22. punkts).

51

Tādējādi šo jēdzienu saturs ir atkarīgs no to dalībvalstu tiesiskajā regulējuma, kuru teritorijā persona strādā darbinieka vai pašnodarbinātās personas statusā.

52

Tādējādi, piemērojot Regulas Nr. 1408/71 13. un nākamās pantus, no darba ņēmēja profesionālās darbības veikšanas vietas noteikšanas, kas, kā izriet no šīs regulas preambulas desmitā apsvēruma, ir vispārīgā veidā atkarīga no piemērojamā tiesiskajā regulējuma noteikšanas, ir atkarīgs tas, vai darbība tiek kvalificēta kā algota darbība vai kā pašnodarbinātā statuss.

53

Tomēr atšķirībā no jēdzieniem “darbinieks” un “pašnodarbinātais” ir jāuzskata, ka jēdziens “vieta, kur persona strādā” ir atkarīgs nevis no dalībvalstu tiesiskajā regulējuma, bet no Savienības tiesībām un tādējādi no tai sniegtās Tiesas interpretācijas.

54

Ja šis jēdziens būtu atkarīgs arī no dalībvalstu tiesību aktiem, attiecīgās dalībvalstis varētu t

rad?tajam krit?rijam piem?rot pretrun?gas defin?cijas vai interpret?cijas un attiec?gajai personai vienai un tai pašai darb?bai tiktu vienlaic?gi piem?roti vair?ki tiesiskie regul?jumi. Š?da kumul?cija var?tu rad?t risku, ka attiec?gajai personai par vieniem un tiem pašiem ien?kumiem b?tu j?veic dubultas soci?l?s apdrošin?šanas iemaksas, un t?d?j?di tiktu sod?ts darba ??m?js, kurš ir izmantojis savas Savien?bas ties?b?s paredz?t?s ties?bas uz br?vu p?rvietošanas, kas t?d?j?di b?tu ac?mredzami pretrun? Regulas Nr. 1408/71 m?r?iem.

55

K? Tiesa jau ir nospriedusi attiec?b? uz min?t?s regulas 14.d panta 2. punktu, ar to dal?bvalst?m tiek uzlikts pien?kums iztur?ties pret darba ??m?jiem, uz ko attiecas š?s pašas regulas 14.c panta b) punkts, bez diskrimin?cijas, sal?dzinot ar darba ??m?jiem, kuri visas darb?bas veic vien? dal?bvalst? (skat. 2006. gada 9. marta spriedumu liet? C-493/04 Piatkowski, Kr?jums, I-2369. lpp., 27. punkts).

56

Interpret?jot j?dzienu "vieta, kur persona str?d?" k? Savien?bas ties?bu j?dzienu, ir j?atg?dina, ka saska?? ar past?v?go judikat?ru t?du j?dzienu noz?me un tv?rums, kuriem Savien?bas ties?bas nesniedz nek?du defin?ciju, ir j?noskaidro saska?? ar to ierasto noz?mi ikdienas valod?, ?emot v?r? kontekstu, k?d? tie tiek lietoti, un tiesisk? regul?juma, kura da?u tie veido, sasniedzamos m?r?us (tostarp skat. 2005. gada 10. marta spriedumu liet? C-336/03 easyCar, Kr?jums, I-1947. lpp., 21. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

57

Šaj? zi?? atbilstoši izmantoto j?dzienu prim?rajai izpratnei ir j?uzskata, ka ar j?dzienu "vieta, kur persona str?d?" tiek apz?m?ta vieta, kur attiec?g? persona konkr?ti veic ar šo darbu saist?t?s darb?bas.

58

Neapstr?dami prezum?jot, ka personas, kuras ir pilnvaroti p?rst?vji k?d? no sabiedr?b?m vai asoci?cij?m, kuras maks? Be??ijas sabiedr?bu nodokli vai Be??ijas nerezidentu nodokli, tiek uzskat?tas par t?d?m, kuras Be??ij? veic profesion?lo darb?bu k? pašnodarbin?tas personas, ar attiec?gajiem valsts ties?bu aktiem t?d?j?di tiktu rad?ts risks, ka vieta, kur persona str?d?, tiktu defin?ta veid?, kurš neatbilstu tam, kas izriet no š? sprieduma iepriekš?j? punkta, un t?d?j?di b?tu pretrun? Savien?bas ties?b?m.

59

Lai gan ir taisn?ba, ka Savien?bas ties?bas neskar dal?bvalstu ties?bas organiz?t to soci?l? nodrošin?juma sist?mas un ka, nepast?vot saska?ošanai Kopienas l?men?, katras attiec?g?s dal?bvalsts ties?bu aktiem ir j?nosaka nosac?jumi, kas reglament? ties?bas vai pien?kumus tikt apdrošin?tam soci?l?s nodrošin?šanas sist?m?, realiz?jot savu kompetenci, attiec?gajai dal?bvalstij ir j?iev?ro Savien?bas ties?bas (tostarp skat. iepriekš min?to spriedumu liet? Piatkowski, 32. un 33. punkts).

60

Protams, k? nor?da Be??ijas vald?ba, pamatliet? apl?kot? prezumpcija var nov?rst kr?pšanu soci?l? nodrošin?juma jom?, kas izpaužas k? izvair?šan?s no oblig?t?s pieder?bas pašnodarbin?to personu soci?lajam statusam, m?ksl?gi p?rce?ot Be??ij? dibin?tu sabiedr?bu pilnvaroto p?rst?vju darb?bu. Tom?r, pieš?irot šai prezumpcijai neapstr?damu raksturu,

attiecīgais valsts tiesiskais regulējums pārsniedz to, kas ir minimāli nepieciešams, lai sasniegtu šo tiesisko mērķi apkarot krāpšanu, turklāt tas rada vispārēju šķērslī attiecīgo darba ņēmēju iespējai valsts tiesī pamatot, ka vieta, kur viņi strādā, patiešām ir citā dalībvalstī, kur viņi veic ar šo darbu saistītas konkrētas darbības.

61

Tādējādi uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Savienības tiesības, paši Regulas Nr. 1408/71 13. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 14.c panta b) punkts, kā arī tās VII pielikums, nepieļauj pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, ciktāl ar to dalībvalstij tiek atļauts neapstrādāmi uzskatīt, ka tās teritorijā tiek veikta sabiedrības, kas ir pakāauta šīs pirmās valsts nodokļiem, vadība no citas dalībvalsts.

Par otro jautājumu

62

Ēmot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, otrais jautājums nav jāaplūko.

Par tiesīšanās izdevumiem

63

Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tādēļ lemj par tiesīšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Savienības tiesības, paši Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1998. gada 29. jūnija Regulu (EK) Nr. 1606/98, 13. panta 2. punkta b) apakšpunkts un 14.c panta b) punkts, kā arī tās VII pielikums, nepieļauj pamatlietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, ciktāl ar to dalībvalstij tiek atļauts neapstrādāmi uzskatīt, ka tās teritorijā tiek veikta sabiedrības, kas ir pakāauta šīs pirmās valsts nodokļiem, vadība no citas dalībvalsts.

[Paraksti]

(*1) Tiesvedības valoda – franču.